

Fylkesmannen i Rogaland
Postboks 59
4001 STAVANGER

Deres ref.: 2010/11971
Saksbehandler: KEG
Vår ref.: 11/1229
Dato: 13.10.2011

Fylkesmannen i Rogaland - Karmøy kommune - Politibistand i tvangssaker

Vi viser til brev av 9.2.2011 fra Fylkesmannen i Rogaland og vedlagte brev fra Karmøy kommune. Vi beklager sent svar.

Problemstillinger:

Karmøy kommune har stilt Fylkesmannen i Rogaland spørsmål vedrørende fortolkning av sosialtjenesteloven § 8-9, jf. sosialtjenesteloven § 6-2 og 6-2 a, som regulerer bruk av politibistand ved fullbyrdelse av tvangsvedtak innenfor rusomsorgen.

Fylkesmannen oppfatter spørsmålene som prinsipielle, og har oversendt dem til Helsedirektoratet som rette fortolkningsmyndighet.

Det stilles spørsmål om hvem som er rette myndighet til å dekke utgiftene ved bruk av politibistand ved henholdsvis anbringelse til avrusningsinstitusjon, førstegangsplassering i rusinstitusjon og tilbakeføring til rusinstitusjon etter rømning. Det bes også om en avklaring av hvem som har ansvaret for å vurdere behov for politibistand, samt dekke kostnadene, ved overføring fra en rusinstitusjon til en annen (omplussing).

Vurdering:

I henhold til politiloven § 2 nr. 5 skal politiet ved anmodning yte andre offentlige myndigheter vern og bistand under deres tjenesteutøvelse når dette følger av lov eller sedvane. En slik bistandsplikt er hjemlet i sosialtjenesteloven § 8-9. Bestemmelsen lyder:

"Politiet har plikt til å yte bistand ved fullbyrdelse av tvangsvedtak overfor rusmiddelmissbrukere"

Sosialtjenesteloven § 8-9 ble vedtatt i lov om sosiale tjenester samtidig med at loven var ny. Lovgiver uttalte at det var behov for en bestemmelse om bistandsplikt tilsvarende daværende barnevernloven § 70, se Ot.prp.nr.29 (1990-1991) punkt 8.10.

Det følger av § 8-9 at politiet plikter å yte bistand ved "fullbyrdelse av tvangsvedtak". Plikten gjelder fullbyrdelse av både midlertidige tvangsvedtak og ordinære tvangsvedtak. Begrepet "fullbyrdelse av tvangsvedtak" omfatter etter vår vurdering anbringelse til avrusning, overføring fra avrusning til behandling sinstitusjon (førstegangsplassering), samt tilbakeføring etter rømning.

Overflytting mellom behandling sinstitusjoner (omplussing) faller derimot utenfor en naturlig forståelse av begrepet "fullbyrdelse av tvangsvedtak". Det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for å peke ut institusjoner i det enkelte helseforetaket som kan ta imot rusmiddelmissbrukere med hjemmel i sosialtjenesteloven §§ 6-2 til 6-3. Dersom helseforetaket ønsker å overflytte pasienten til en annen behandling sinstitusjon etter førstegangsplassering, vil helseforetaket selv være ansvarlig for pasienten. I hvilken grad politiet skal yte bistand, og spørsmål om dekning av utgifter, vil måtte løses med utgangspunkt i andre regler enn sosialtjenesteloven § 8-9. Vi viser til de alminnelige reglene om politibistand i politiloven, politiinstruksen mv.

Dekning av utgifter i forbindelse med kommunens bruk av politibistand i tvangssaker:

Justisdepartementet har uttalt i brev av 25.8.1998 at dekning av utgifter til politibistand i tvangssaker etter sosialtjenesteloven, må løses på samme måte som i rundskriv av 2.10.1998 (G-143/89). Nevnte rundskriv omhandler utgiftsfordeling mellom kommunene og politiet når barnevernsnemnda i henhold til barnevernloven ber om bistand. Nevnte brev og rundskriv vedlegges.

Rundskrivet innebærer at politibistand i tvangssaker etter sosialtjenesteloven skal vurderes som en ordinær politioppgave og at politiet selv skal dekke sine utgifter. Politiet avgjør selv på hvilken måte bistandsopplegget skal gjennomføres. Det er det enkelte politikammer eller lensmannskontor som må foreta de nødvendige prioriteringer med hensyn til utførelsen av oppgaven, sammenholdt med andre oppdrag og den budsjettmessige situasjonen. Når det ytes politibistand etter sosialtjenesteloven § 8-9, må sosialtjenesten selv alltid være til stede. Politiets rolle er kun å være en bistandsyter.

Vi viser for øvrig til Politiets Rundskriv 2010/010 kapittel 3 om retningslinjer for refusjonskrav.

Vennlig hilsen

Ann Nordal e.f
fung. avdelingsdirektør

Kathrine Egeland
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk

Vedlegg:

0542_001.pdf

Helsedirektoratet • Divisjon primærhelsetjenester

Avd. psykisk helse og rus
Kathrine Egeland, tlf.: 24 16 34 95

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org. nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no